

MẸ VỢ TÔI

NGUYỄN VĂN BÌNH

Ngày thứ sáu 5 tháng 6 năm 2020, Mẹ Vợ tôi là cụ bà quả phụ Mã Sanh Nhơn, khuê danh Trần Thị Nguyệt đã qua đời vào 10 giờ 10 phút sáng tại tư gia của chúng tôi ở San Jose, California do bệnh ung thư, hưởng đại thọ 92 tuổi. Mẹ vợ tôi ra đi để lại hai cô con gái là Mã Phương Liễu, Mã Phương Trâm và cậu con trai Mã Thượng Chí, cùng 4 đứa cháu ngoại Tân, Linh, Evan, Ryan và 3 đứa cháu cố Zoe, Mason, Alex. Sự ra đi của Mẹ Vợ tôi đã làm cho tất cả mọi người trong đại gia đình của chúng tôi đều đau buồn, thương nhớ bà rất nhiều và tạo một sự trống vắng buồn tẻ trong sinh hoạt gia đình của chúng tôi từ đây.

Từ xưa đến nay, mỗi khi ai viết hay nói về Mẹ đều hết lòng ca ngợi tình thương vô bờ bến cùng sự hy sinh to lớn của người Mẹ, người Bà đối với các con và các cháu. Vì thế, khi tôi viết về Mẹ Vợ tôi, cũng không ra ngoài qui lệ này.

Đời tôi may mắn có hai bà Mẹ rất đáng kính. Đó là Mẹ của tôi là cụ bà Maria Doãn Thị Hảo đã ra đi vào ngày 11-5-2004 tại Denver, Colorado, hưởng thọ 90 tuổi.

Anh chị em chúng tôi không bao giờ quên những công lao nuôi dưỡng và giáo dục của bà. Năm 2013, nhân dịp lễ giỗ 9 năm của Mẹ, tôi đã viết một bài về “Mẹ tôi” và đã được đăng vào Đặc San Luật Khoa năm 2013.

Người Mẹ thứ hai chính là Mẹ Vợ tôi. Vì tôi đã sống chung với bà 46 năm từ năm 1974 đến nay và cùng chia xẻ những vui buồn, thăng trầm của cuộc đời do hoàn cảnh của đất nước, xã hội và gia đình nên giữa tôi và bà có nhiều kỷ niệm quý báu tạo nên một tình cảm thân thiết khấn khít.

Tôi được gặp mặt bà lần đầu tiên, sau khi tốt nghiệp khóa 1/72 Bộ Binh Thủ Đức xuống nhận đơn vị phục vụ ở tiểu khu Phong Dinh (Cần Thơ) vào cuối tháng 12 năm 1972. Vì quen biết với Liễu, lúc ấy là bạn của em gái tôi và đang học năm thứ hai Luật Khoa ở đại học Luật Cần Thơ, nên tôi đã đến nhà của bà ở Cái Răng, Cần Thơ để thăm hỏi. Bà có dáng dấp gầy ốm, hiền hòa, và vui vẻ trò chuyện với tôi. Vào thời gian này, thân phụ của Liễu là đại tá Mã Sanh Nhơn đang là Chỉ Huy Trưởng Trung Tâm Huấn Luyện Quốc Gia Chi Lăng ở Châu Đốc.

Trong thời gian quen biết với Liễu cho đến khi chúng tôi làm đám hỏi vào ngày 5-11-1973, bà là người luôn đứng về phía tôi và Liễu tán thành việc kết hợp này. Riêng Ba của Liễu lúc bấy giờ vì có thành kiến với dân Bắc Kỳ, không thích đạo Công Giáo nên ông không bằng lòng. Nhưng cuối cùng vì thương cô gái rệu rã cùng nghe lời khuyên của vợ mình, nên ông đã bằng lòng nhận tôi làm con rể và sau này ông lại rất thương yêu tôi.

Sau đám cưới ngày 4-12-1974, tôi chính thức về ở chung nhà với ông bà thân sinh của Liễu ở đường Trương Minh Ký, Gia Định. Lúc này, Ba của Liễu đã giải ngũ và về hưu.

Ngày 29-4-1975 trước khi biến cố đau thương 30-4-1975 xảy ra, gia đình vợ và tôi vội vã tìm cách chạy ra khỏi Sài Gòn, vì lúc ấy, VC đã nhiều lần bắn hỏa tiễn 122 ly vào phi trường Tân Sơn Nhất gần nhà và ngay trước nhà Ba Vợ của chúng tôi đã làm vài người bị thương nặng. Lúc khởi đầu, Ba vợ tôi định chạy về Cần Thơ, đầu quân với Tướng Nguyễn Khoa Nam, Tư Lệnh Quân Đoàn IV, nhưng đường xá đã bị cắt đứt. Cuối cùng, chúng tôi may mắn xuống căn cứ Hải Quân Nhà Bè và từ đó được di chuyển ra tàu HQ 502 để di tản sang Phi Luật Tân.

Vì vội vã ra đi, nên gia đình vợ tôi không chuẩn bị kịp. Mẹ Vợ tôi chỉ kịp mang một ít tiền mặt, thức ăn khô và quần áo. Trong chuyến hành trình 8 ngày từ VN sang căn cứ Subic Bay, chúng tôi phải chui rúc ở dưới hầm chiến xa. Liễu thì lúc này đang mang bầu, nên đi đứng nặng nề và mệt nhọc. Trong khi ấy, nhạc phụ và tôi thì buồn rầu cho số phận của đất nước. Riêng Mẹ Vợ tôi, dù nhớ quê hương, nhớ những người thân yêu còn kẹt lại ở VN, nhưng bà vẫn chu đáo lo cơm nước cho chồng, con. Bà đi vận động để có sữa, nước nóng để bổ dưỡng cho Liễu và cho cháu ngoại sắp chào đời.

Sang đến trại ty nạn Fort Chaffee, Arkansas vào tháng 6 năm 1975 thì sau đó, Liễu sanh đứa con đầu lòng. Tôi cùng gia đình vợ rất vui. Nơi đây, tôi may mắn được gặp lại Mẹ cùng các anh chị em của tôi đã rời Saigon trong những giây phút cuối của ngày 30-4-1975. Khi Tân, con trai của tôi được đầy tháng, Ba vợ tôi nhờ một cô bán hàng ở Hitching Post mua một con gà và một trái dưa hấu, Mẹ Vợ tôi cũng cố chế

Tại trại ty nạn ở Guam tháng 5 năm 1975

biến món ăn trong một cái nồi điện cho buổi cơm để chúc mừng cho đứa cháu ngoại của mình. Thức ăn tuy đơn sơ, nhưng với vợ chồng tôi đó là một bữa ăn rất ngon, đáng quý và khó quên.

Định cư tại San Jose vào tháng 9/1975

Tháng 9 năm 1975, gia đình chúng tôi được định cư tại San Jose, California. Ba Vợ tôi nhanh chóng đi tìm việc làm, còn vợ

chồng tôi lo đi học để có thêm vốn liếng Anh Văn và có nghề nghiệp để đi làm sinh sống. Tại San Jose, tôi đi làm hãng điện tử, còn Liễu thi qua một vài công việc như drafting, chạy xe lunch và cuối cùng đi làm Sở Xã Hội. Tại đây, hai đứa con gái của tôi là Phương Linh và Phương Duyên được chào đời vào các năm 1977 và 1978.

Trong thời gian các con tôi còn nhỏ, bà luôn chăm sóc các cháu thật chu đáo, lo từng miếng ăn. Khi cô em vợ tôi lập gia đình và có hai con trai, bà cũng lên San Francisco chăm nom hai đứa cháu ngoại. Vì thế, cho đến nay các cháu ngoại rất thương yêu bà.

Những ai có dịp đến nhà Mẹ Vợ tôi hay nhà tôi dùng cơm đều phải khen ngợi tài nấu nướng của bà. Mẹ Vợ tôi nấu các món như Bún Bò Huế, Canh Chua Cá, Thịt Kho Dưa Giá, Xôi Vò v.v. thật là tuyệt vời. Bà có hai thú vui trong đời là nấu ăn và trồng cây.

Ngày 6-4-1989, một tai nạn không may xảy ra đã cướp đi mạng sống của đứa gái út của tôi là Nguyễn Phương Duyên, lúc bé mới được 11 tuổi. Duyên là đứa con rất ngoan hiền, xinh đẹp, duyên dáng và học giỏi nhất lớp lúc bấy giờ. Có thể nói đây là một biến cố đau thương trong gia đình của chúng tôi. Mẹ tôi và ông anh cả của tôi từ Denver sang dự tang lễ đã tâm sự với tôi: “Má và anh rất buồn, vì không ngờ lá vàng phải đi đưa lá xanh”. Riêng vợ chồng tôi thì cõi lòng tan nát. Tóc và râu mép của tôi đã bạc chỉ vài tháng sau khi con mất. Liễu thì mang bệnh cao máu, tiểu đường, sức khỏe sa sút từ đó. Riêng Mẹ Vợ tôi thì vốn ít ăn, người gầy ốm lại càng ốm đi vì luôn thương nhớ đến đứa cháu ngoại yêu quý của mình.

Ba Vợ tôi rất yêu thương đứa con gái út của tôi, vì cháu hay đến thăm hỏi và quần quít bên ông sau giờ tan học ở trường. Khi đứa con tôi qua đời, ông buồn bã và sinh ra bệnh tim. Chỉ 9 tháng sau khi con tôi mất,

Chụp hình với các con, các cháu

ông đã qua đời vào ngày 13-1-1990 ở tuổi 60. Trong thời gian ông nằm bệnh viện, Mẹ Vợ tôi luôn kề cận bên giường ông chăm lo mọi việc. Cũng trong dịp nằm bệnh viện, ông đã tự nguyện xin vào đạo Công Giáo và lấy tên thánh là Mát Thêu và được LM Nguyễn Mạnh Tân rửa tội.

Vì chồng đã theo đạo Công Giáo, nên đến ngày 16-11-2001, Mẹ Vợ tôi xin vào đạo và được Cha Vũ Ngọc Đáng rửa tội với tên thánh là Maria Têrêsa.

Năm 2015, Mẹ Vợ tôi không may khi bác sĩ Kaiser khám phá ra bị bệnh ung thư ngực vào tuổi 87, một trường hợp rất hiếm xảy ra. Những tháng đầu, sau khi trải qua giải phẫu cùng xạ trị, bác sĩ và mọi người tưởng rằng bà sẽ thoát qua căn bệnh quái ác này, nhưng sau gần 5 năm nó đã di căn sang phổi, xương vai và xương hông của bà.

Mẹ Vợ tôi là người rất giỏi chịu đựng đau đớn. Bà đã bị té gãy cánh tay trái, đầu phải bị mổ vài lần do bị máu đọng trên đầu vì những lần bị té và bị gãy mũi. Nhưng cho dù rất đau đớn bà vẫn cắn răng chịu đựng.

Nhưng những tháng sau cùng của cuộc đời vào đầu năm 2020, bà đành phải chịu thua trước sự đau đớn khủng khiếp của căn bệnh ung thư. Bà thường rên la đau đớn cả ngày lẫn đêm, dù đã được dùng thuốc giảm đau. Bà gầy ốm nhanh chóng,

Với các con, các cháu

cánh tay trái bị liệt hẳn và đầu óc lúc tỉnh lúc mê. Chúng tôi may mắn là có cô Lan phụ giúp săn sóc bà rất chu đáo vào ban ngày và được bà rất thương yêu.

Vợ chồng tôi và cô em vợ phải thay phiên nhau trông nom bà vào ban đêm. Nhìn gương mặt tiều tụy cùng hình hài da bọc xương và những tiếng rên la đau đớn của bà vì căn bệnh mà lòng chúng tôi tan nát.

Từ những ngày đầu của tháng 6 năm 2020, sức khỏe của bà càng sa sút, nên các con cháu luôn đến thăm và an ủi bà. Con trai tôi từ Sacramento cùng vợ con cũng như cô em vợ và con từ San Francisco cố gắng xin phép nghỉ làm đến nhà tôi để chăm sóc cho bà. Trong mùa đại dịch Covid-19 xảy ra, hai đứa cháu cố là Mason và Alex bị nghỉ học nên ít có dịp đến thăm bà cố. Bà thỉnh thoảng hỏi tôi sao không thấy hai đứa nhỏ đến nhà vào mỗi chiều ?

Chiều ngày thứ ba 2/6/2020, đưa con trai út và duy nhất đến cạnh giường bệnh của bà, nắm bàn tay của Mẹ nói:

“Má, con là Nam đây ! Má có nhận ra con không? “

Vì sức tàn kiệt lực, bà chỉ nhìn đứa con trai yêu quý của mình với đôi mắt yếu ớt nhợt nhạt, đầy vẻ nuối tiếc mà không nói lên lời. Sau đó, tôi thấy Nam lặng lẽ bước sang

Với 2 con gái và con trai

ngồi bên ghế sofa mà nước mắt chảy ròng và đưa tay lên gạt nước mắt.

Vào thứ tư ngày 3-6-2020, lúc 8 giờ sáng khi thấy Mẹ mình thờ hờn hển, gương mặt gầy ốm mất thần, dưỡng khí, nhịp tim, xuống quá thấp, Trâm vội lên tiếng kêu tôi báo động: “Anh Bình ơi! Má sắp ra đi rồi !”. Vợ chồng tôi từ trên lầu vội chạy xuống nhà. Khi đến bên cạnh giường của bà, một cảnh tượng thật cảm động, khi tôi thấy Trâm đang ôm chầm lấy Mẹ mình khóc và kêu to: “Má ! Con nè Má! Má đừng bỏ con ! ”

Sau đó, thì các con của tôi Tân cùng vợ, con là Zoe và Linh cùng chồng và các con là Mason, Alex chạy sang nhà tôi nhìn bà ngoại, bà cố đang trong tình trạng hấp hối mà nước mắt tuôn trào và cảm thấy bất

Với các con, các cháu

lực không làm gì được giúp cho người thương quý nhất đời.

Nhờ ơn của Chúa cùng Mẹ Maria, bà đã được cha Nguyễn Đình Đệ đến xức dầu, giải tội để được nhiều ơn lành trước khi bà ra đi về sum họp với chồng và cháu ngoại của bà.

Sáng thứ sáu ngày 5 -6-2020, Mẹ Vợ tôi nấc nghẹn ra đi vĩnh viễn, khi ấy đôi mắt của bà vẫn còn mở to nhìn hai cô con gái và cô Lan người trông coi bà trong 3 năm qua. Y tá của chương trình Hospice sau đó đến khám nghiệm và cho biết bà chính thức ra đi vào 10 giờ 10 sáng.

Với cháu ngoại và các cháu cố

Từ khi Mẹ Vợ tôi mất đi, gia đình tôi cảm thấy trống vắng rất nhiều. Bao nhiêu hình ảnh thân thương, những lúc vui, buồn

Tân tặng bà ngoại bức tranh chân dung

cùng bà trong bao năm qua lần lượt hiện rõ về tâm trí của chúng tôi.

Mẹ Vợ tôi là một người rất hiền hòa, ít nói, tần tiện cho bản thân mình, nhưng lại rộng rãi với những người thân yêu.

Bà rất thương yêu chồng, con, các cháu ngoại, các cháu cố. Niềm vui của Bà chính là thấy những người thân yêu của mình được hạnh phúc, vui vẻ. Suốt cuộc đời, bà luôn hy sinh, tận tụy với chồng, với con, với cháu. Vì phải xa quê hương, xa mẹ, xa em, nên thế giới của bà chỉ quanh quẩn bên chồng, bên con. Khi chồng chết, thì Mẹ vợ tôi chỉ biết lấy tình bà cháu làm niềm vui cuối đời.

Những ngày tháng cuối cùng, bà cũng lo lắng cho mọi người. Bà đã trần trối với tôi: “Má ra đi, không để lại cho các con tiền bạc gì cả, nên Má rất buồn,” Tôi trả lời: “Má ráng lo sức khỏe để sống với con cháu.

Đó là con vui rồi ! Con và các cháu không cần tiền bạc gì của Má cả !”

Ngay cả cô Lan, người chăm sóc cho bà trong 3 năm qua, bà cũng không quên dặn dò: “Bà cũng lo cho con. Bà muốn sống với con cháu và cũng để cho con có việc làm. Nhưng nay bà thấy sức khỏe không xong rồi, con ráng đi tìm việc làm khác để có tiền sinh sống ”

Ngay sau khi bà ra đi, chúng tôi đã đọc kinh cầu nguyện cho bà. Chúng tôi xin

Với con gái và chàng rể

Thiên Chúa và Mẹ Maria nhân từ tha mọi tội lỗi mà bà đã phạm trong cuộc đời, để mở rộng cánh tay đón nhận linh hồn bà vào nước Thiên Đàng.

Có lẽ Thiên Chúa đã sắp đặt, cho cuộc đời của bà. Mẹ Vợ tôi có lối sống rất đơn sơ, giản dị, e ngại trước những cảnh tụ họp đông người, nên bà đã ra đi cũng lặng lẽ trong giai đoạn Covid -19 này. Tang lễ của bà được tổ chức vào ngày 20-6-2020 rất đơn giản, chỉ với sự hiện diện của các thành viên trong gia đình.

Suốt cuộc đời 92 năm qua, bà luôn được tình thương yêu của mọi người trong gia đình và những người có dịp tiếp xúc với bà.

Ai rồi cũng phải từ giã cõi đời trần tục này. Vợ chồng tôi cùng các em, các con và

các cháu luôn cầu nguyện cho bà được về hưởng phúc nơi nước Thiên Đàng.

Sau đây, là bài thơ Khóc Mẹ do em của tôi là Nguyễn Vạn Thắng qua xúc cảm nỗi niềm mất Mẹ của chị dâu mình ,làm nên bài thơ tặng cho Liễu vợ tôi như sau:

KHÓC MẸ (June 5, 2020)

(Viết thay lời tâm sự của Mã Phương Liễu)

Cành hồng trắng con dành riêng tặng Mẹ
Lệ rơi buồn con khóc tiễn Mẹ đi
Trái tim con đau xót biết nói gì
Bao kỷ niệm tháng năm dài chung sống
Mẹ ra đi ...thế cuộc đời biến động
Dịch lan tràn cho tang lễ quạnh hiu
Con nguyện xin ơn Chúa lời tình yêu
Cho hồn Mẹ được về nơi vĩnh phúc

Mẹ hiền ơi! Sao ngăn giòng lệ khóc
Vắng tiếng cười, bên gối Mẹ ru êm
Lòng quặn đau, tình máu mủ ruột mềm
Con mất Mẹ đời thêm buồn hiu quạnh

Mẹ ra đi... cơn mưa chiều chưa tạnh
Giọt rơi buồn như tiễn bước Mẹ đi
Gió vi vu như tiếng Mẹ thăm thì
Giờ vắng Mẹ lấy đâu con nương tựa

Ngày lễ Mẹ với con không còn nữa
Những đêm về thương nhớ Mẹ hằng mong
Làm sao quên hình bóng mãi trong lòng
Tình mẫu tử trong con hằng yêu dấu

Con sao quên bữa cơm chiều Mẹ nấu
Ngồi bên nhau lời tâm sự ngọt ngào
Lời Mẹ hiền khuyên bảo dạy từng câu
Tình của Mẹ dạt dào như biển rộng

Mẹ ra đi ... căn phòng như vắng động
Nhìn bàn ăn, chiếc ghế nơi Mẹ ngồi
Mẹ nhai cơm, ly sữa để cầm hơn
Giờ xa vắng chỉ còn trong kỷ niệm...

Nguyễn Vạn Thắng

Xin vĩnh biệt Mẹ vợ yêu kính của tôi./.

San Jose ngày 8-6-2020

NGUYỄN VĂN BÌNH